

בַּצְרוֹן

נוסד עלידי חיים משרנוביץ (רב צעיר) ז"ל

(328)

שבת-אדר, תשל"ז

שנה ל"ח (כרך ס"ח)

לפרשת שנאת האחים בארץ *

(בין גוש אמונים לשמאל הישראלי)

מאת א. אבי כרציון

א. מן ברית שלום" עד "יוני" השמאל

המאורעות האחרונים בחברון על סף השנה החדשה זכו לכיסוי מירבי בעתונות העברית בארץ. בדומה לקרבות "מלחמת ששת הימים" ומלחמת יום הכיפורים" אף תיאורי "מלחמות חברון" לא חסרו את כל הסממנים של תיאורי קרבות — הינו, ציוני מקום ונתונים טופוגרפיים, מהלכי קרבות מעללי התקפה, נסיגה ושיסדור (Reordering) של הכוחות השונים. כמו כן לא חסרו ניתוחי טקטיקה ואיסטרטגיה, התערבותן של "המעצמות הגדולות" — רבין מחד ופרס מאידך ושל גושי תומכיהן, דיונים מדיניים בדרג גבוה (רבין-עופר, מפ"ם ול"ע מחד, ליכוד, המפד"ל ושאר אוהדי גוש אמונים מאידך). בקצת נופך ותיאורים "קישוטיים" משלימים, פירוט הפרוטאגוניסטים והכוחות המעורבים. קביעת הזמן הדרמטי וכיוצא בזה — תהיה "במת-החזיון" שלימה.

אך המירקם התיאורי יהיה לוקה בחסר אם נתעלם ממרכיב אלמנטרי שנעשה בן-לוויה אורגאני לתיאורי מלחמות במוזה"ת, היינו "המקהלה" הבינלאומית על "מזימות האימפריאליזם והניאור-קולוניאליזם הציונים" הפועלת במקביל ל"מקהלה" ובמרכז של העלילה המתפתחת הן בימים ש"כתיקונם" והן בימים שלא כתיקונם. בכל פעם שמתחממת, ולו במקצת, האווירה באזורנו נותנת סיכנות הידיעות הסובייטית טא"ס את האות לסידרה של התקפות על "חרחורי המלחמה הציוניים" כשגרורותיה ונושאי דבריה, הרשמיים והבלתי-רשמיים, ממלאים אחריה תוך הוספת נופך משלהם. הנוסח גלוי וידוע והפך להיות "נוסח" ממש. תוכנו של ההתקפות סטיריאוטיפי וחוזר ונשנה: ישראל היא מיבצר הריאקציה הבינלאומית הנתמכת ע"י כוחות האימפריאליזם, אויב כוחות החרות והקידמה, סרטן בגוף המזרח התיכון ועוד ועוד. "לשון הזהב" מוכרת ובשני העשורים האחרונים כמעט ולא נתגלו בה שום ואריאנטים מילוליים וסיגנונים.

תגובותיו של הציבור השמאלני בארץ על "מאורעות חברון תשל"ז" ובעיקר מצד נציגיו ואוהדיו רבי העוצמה בעמדות המפתח השונות ובמיוחד באמצעי התיקשורת הציבוריים, מזכירות לא במעט סיגנון זה. דבריהם היו חריפים

* על סמך חופש הויכוח.

ועוקצניים במיוחד ונתגלתה בהם שנאה תהומית החורגת מעל ומעבר לפולמוס המסורתי שבין ימין ושמאל בארץ. בתולדות המיפעל הציוני בארץ ניתן למצוא אירגונים וקבוצות שהיו ערות ל"ענין הערבי" ולבעיותיהן ההתנחלות בארץ ואף ניסו להמעיט בדרכים שונות את מימדי החיכוך וההתנגשות עם הציבור הערבי. בלטה במיוחד קבוצת "ברית-שלום" שנחשבה בעיני רבים כאוהדת את הענין הערבי אף יותר מאשר את הענין היהודי. היתה זו אמנם קבוצה קטנה שייצגה דעת מיעוט אך יחד עם זאת בעלת מישקל סגולי ניכר. גם מתנגדיה של קבוצה זו, שראו בחבריה דו־קישוטים ובמקרה הטוב ביותר פרופסורים תמימים, לא יכלו להתעלם ממעמדם של אנשים כמאגנס, בובר, ברגמן, סימון, מרמת טיעונים ומרמת נימוקים, מהאווירה התרבותית האירופאית שבה פעלו. אווירה זו היתה תוצאה ישירה של השקפת-עולמם ההומאניסטית וההומאניטרית שהניעה אותם ליצור ברית שלום עם שכנם הערבי. היה זה גם פרי השקפת עולמם הרליגיוזית, על אף העובדה שהדבר עשוי להשמע כמוזר ומשונה, של רבים מהמשתתפים לקבוצה זו, שהניעה אותם לפעילות נוסח אלברט שוייצר כלפי הפלאח הערבי. קשה ליישם דברים אלה לכל אותם "צדיקי עליון" ומצטרקים שיצאו במיתקפה מרוכזת ומתוזמרת היטב על "הפרובוקאטורים" מקרית ארבע ועל "אויבי מערכות ישראל" — גוש אמונים. דברי "ההתנבאות" היו בסיגנון אחיד. לא היו אלה נימוקים המנוסחים בלשון תרבותית של בובר וברגמן על צדק נבואי ועל קול התבונה, גם אם נשמעו כתמימים באזני מתנגדיהם, אלא, לשון סיסמות של פוליטרוקים בבריגדות בולשביקיות בזמן המהפכה המסיתים את איוואן ואת וולודיה להלחם בכוחות הקונטר-רבלוציה העומדים כל רגע להגיה ממחבואיהם, לצאת במחול פראים צמא-דם ולאנוס את אמא רוסיה... היתה זו גם לשונם של תובעים במשפטי הטיהור של רוסיה בשנות השלושים ושל משפטי פראג למשל. הנתבעים נקראו כלבים שוטים ומטורפים, מחרחרי מלחמה אימפריאליסטים, סרטן בגוף האומה והמולדת וכדומה להם "כינויים" מכינויים יפים, כשעל כולם מילת הסיכום המסכמת, אומרת הכל וסותמת הכל: פאשיסטים. כשאתה קורא את תגובותיהם של אנשים כרה"מ רבין ושל עופר, שר החיכוך ושל סופרים שמאלניים מסוגם של א. ב. יהושע, יורם קניוק ואחרים אתה נתקל בסלוגנים שטחי וזול מן הסוג הג'ל.

עמדתם הפרו-ערבית של שמאלנים כחברי מוקד, שי"ח ומפ"ם, מאמצת יותר ויותר את עמדות אש"ף והשמאל החדש הבינלאומי, כשצד אחד כולו חייב והצד השני כולו זכאי, צד אחד, שממנו הם עצמם צמחו, הוא פאשיסטי-תוקפני, מנצל דורסני ואילו הצד השני, אנשי חברון ושכם, הכבשה התמה הכוזבה והגוזזה ההומה מר. גוש אמונים מתואר כגוף קיצוני וקנאי באופיו, פאלאנטיסטי באירגונו, דורסני ושש-אלי-קרב בדרך פעילותו, ואילו תושבי שכם וחברון מתוארים כאזרחים שלווים העוסקים בבעיות של מציאת פרנסה ובעיות של חיי יום-יום, שלא די שהם חיים תחת שילטון-כיבוש, עוד קפץ עליהם רגוזו של גוש אמונים.

לשון זו מגלה קירבה מפתיעה ללשונם של הגושים הרדיקאליים בשנות השישים המאוחרות בשיאה של מלחמת וייטנאם. אך גם אם התרגלנו ללשון זו שבפי חובבי-ערב מקצועניים מפתיעה השימוש בה מצד אישי ציבור נושאי משרות רשמיות המגיבים כאנשי מפלגה נוגחניים. מפתיעה היתה גם תגובתו שלוחת הרסן של רבין שהכריז על גוש אמונים כעל "סרטן בגוף האומה". קריאה זו שנאמרה בלטה האירועים בחברון יכולה היתה להתפרש כקריאת "עליהום", כהסתה נגד אנשי קרית-ארבע בבחינת קריאת "אש" באולם תיאטרון דחוס. כשמעיר לו גלילי (לפי דיווחי "הארץ") יועצו ואיש סודו וחסדו, שיש ביניהם אנשים טובים כמו קרובת משפחתו שהוא מכירה כבחורה טובה ושרק המנהיגות אשמה במאורעות, מגיב רבין בסקריפטיות זועמת, שכולם מסוכנים: "כולם כאלה", כולם בבחינת סרטן. ואם בסרטן קא עסקינן, הרי מצווה לבערו ולהשחיתו שלא יזהם חס ושלום בארסו את תאיו הבריאים של הגוף הלאומי. קשה שלא לפקפק בדבר תבונת הצהרות אלה בעיתות "חימום" מפיו של אדם שעיקרו תפקידו לשכך את הרוחות וליצור אווירה שתוביל ל"סולחה", או, לפחות למניעת שפיכות דמים.

ב. קרית-ארבע — מזלה של ממשלת ישראל...

כשהנך קורא את תגובתם של אישי ציבור מסוימים ובמיוחד את דבריהם

של אנשי התיקשורת מ"השמאל החדש" ושל "האינטלגנציה העובדת" הזועקים חמס על מעללי מתיישבי קדום וקרית-ארבע אתה שואל את עצמך: מה מקורה של שנאה פאתאלוגית זו? רבות נכתב כבר בארץ על השנאה העצמית ועל יצר ההרס העצמי של השמאלנים החדשים; על קוסמופוליטיותם ועל שנאתם כל ביטוי לאומי של עםם ומאידך — אימוץ כל ביטוי לאומי ואף שובניסטי של עמי העולם השלישי; על מיעוטן של מנות התודעה היהודית והזוהיות היהודית בחייהם וכו'. אך גם אם נכונים הדברים אין בהם כדי להסביר באופן ברור וממשי את תדמיתם של אנשי גוש אמונים בעיני חסידי השמאל החדש. ההסבר "ההגיוני" לשנאה פאתאלוגית זו כלפי תושבי קרית-ארבע ומתיישבי קדום נעוץ בעצם אופיו ומהותו של גוש אמונים ובדרכו ההיסטורית של גוף זה בשנות חייו המצומצמות.

בניגוד לתדמית של "כוח ריאקציונרי בעל מזימות אימפריאליסטיות" שמנסה השמאל, על כל גווניו וחוגיו, להעניק לגוש אמונים הרי שצמיחתה של תנועה זו מאז ימי מלחמת ששת הימים חסרה "ימרות" שכאלה. מי שעקב אחרי התארגנותו של גוף זה וזכר בוודאי את ראשית צעדיו עם הופעתה של קבוצת נערים ונערות בני "יוצאי גוש עציון" שהחליטו בלשונם המליצית להשיב העטרה ליושנה" ולשקם את "הגוש". העתונות דוחה או בהרחבה על כל סממני הסנסציה שבתופעה "ניאורומנטית" זו של אידיאליסטים צעירים בשנות העשרים שלהם שמיזמתם העצמית החליטו לקיים מצוות "ושבו בנים לגבולם". מה יותר עטור הילה רומנטית מאשר קבוצת נוער של צברים וצבריות בני ובנות שבויי ופליטי גוש-עציון שבעצמם נולדו "בשביה", מחוץ לביתם, ואשר רבים מהם יתומים מאב שנפל חלל בהגנתו האגדית של הגוש, המתארגנים בכוחות עצמם להסיר הרפת הכיבוש והשבי של אבותיהם, נוסח "שנית הגוש לא יפול", והכרזות ומניפסטים שנאמרו ברוח דומה. בניגוד לתיאור המעוות והמעורר פלצות של חוגי השמאל, היה זה גוף שצמח מקרקע העם, תנועת Grass Roots טיפוסית. אחד מיוזמיו וראשי דבריו היה אז בחור צעיר, חנן פורת, שנוסף בידי ודיבר בהתלהבות, "תינוקית" כמעט, על שיקום הגוש.

תגובת צעירי גוש-עציון כתגובות רבות אחרות באותן השנים היו פרי ה"יפוריה" של מלחמת ששת הימים, ואם להשתמש בדבריה של נעמי שמר, בעלת "ירושלים של זהב", היתה זו לגביה מלחמה שבה נשרו כל המרכאות מפסוקי התנ"ך והפראזות הציוניות. המרץ שהשתחרר בעקבות מלחמה זו הוא אשר הוליד את גוש אמונים. היתה זו התפרצות ספונטאנית מצד גופים יהודיים רבים בארץ ובחו"ל. המימסד הממשלתי והמפלגתי לא רק שלא היה יוזמו ומאיצו של תהליך זה, אלא בדרך כלל עמד למכשול ו"נכנע" רק כשגבר הלחץ מלמטה. קשה לומר שהמוסדות הרשמיים, וזה כולל גם את מוסדות המפד"ל, יצאו מרוב גדרם למשמע בשורת ההתיישבות בגוש עציון. כל פרשת "הביורוקרטיה הזעירה" הרי היא כתובה בעתונות הארץ של השנים 1970—1967. צעד אחרי צעד, לחץ אחרי לחץ נסוגה הביורוקרטיה וההתיישבות בגוש עציון הפכה לעובדה היסטורית כשבשלב זה המימסד עצמו קופץ על עגלת ההילולה של "ושבו בנים לגבולם".

לא היתה זו רשעות גרידא של ביורוקרטיה שכלל ביורוקרטיה טוחנת לאט ו"זזה עוד יותר לאט", אם להשתמש בלשון הרחוב; היה זה בראש וראשונה מחדל במובנו הבסיסי של מושג זה — חוסר מעש משווע. אין זה סוד שמבחינה איסטרטגית, של מדיניות לטווח ארוך, היה למימשל הישראלי "יותר מול משכל". כל "המימוארים" של מלחמת ששת הימים, כפי שהם מופיעים באינספור ראינות והתראינות בעתונות בראדיו ובטלביזיה, נמסרים על-פי הנוסח של "מי פלל ומי מלל". לא ראשי הצבא ובוודאי שלא ראשי השלטון ציפו לנס של 1967. תחושה זו הורגשה היטב מיד לאחר המלחמה, היינו, בחסרונה של מדיניות ברורה, החלטית ותקיפה החותרת להשגתם של יעדי ביניים ויעדים לטווח ארוך במסגרת עיצובה ומימושה של איסטרטגיה מדינית ובטחונית. החלה ההתרוצצות הקלאסית שאנו עדים לה היום. די לקרוא את העתונות מהשנים שלאחר המלחמה ולהיווכח בריבוי ההצהרות למיניהן ובסתירותיהן הפנימיות המעידות על חוסר קו ברור ועל אי-היכולת להכריע ולהחליט בבחינת "לא לבלוע ולא להקיא".

סימן-הזהר של הססנות אינו אופייני רק לממשלת רבין. ממשלת אשכול וגולדה לא היו הססניות פחות כשהגיע הדבר ל"שטחים". גוש עציון וקרית-ארבע לא הוגשו למתיישביהם על מגש-כסף. למעשה לא החליטה הממשלה "מרצונה החופשי" על התיישבות בקרית-ארבע החל מימי המגורים בבנין המימשל הצבאי

שביתות השבת והמאסרים שקדמו להקמת הבניינים הראשונים בקריה. כל "היתר" גרר אחיו נגישות מצד המימשל. לאחר חיכוכים, התנגשויות מלווי אימי מאסרים לא היתה לממשלה ברירה (כולל לחץ פוליטי מבפנים), אלא "לסגת" במקצת ולהעניק זכויות גם ליהודים... כל סנטימטר מגורים בקרית-ארבע הושג לאחר מאבק עיקש ועקשני של צעירים שגם המימסד הדתי הרשמי לא תמיד מוכן היה להיחלץ לעזרתם — מעבר למס שפתיים השיגרתי. עד כמה שהדבר עשוי להישמע אירוני היה המימשל הצבאי פחות מכניס אורחים משיך ג'עברי עצמו, שעם כיבושה של חברון הכריז ברוב ערמתו על תקוותו שהיהודים ישוּבו לעיר האבות, ישקמו את הרובע היהודי העתיק שנהרס במאורעות תרפ"ט ויתנחלו בה. קשה למצוא בעתונות הישראלית שלאחר מלחמת ששת הימים הצהרות רחבות-לב שכאלה מצד כל גורם יהודי ממשלתי. אדרבא, כל הענין נתפס כמיטרד הן בגלל הזיקה "היונית" השמאלנית של חלק ניכר מצמרת השלטון והן מתוך הפזיזות המתמדת לעבר מפ"ם שאימה ומאימת כל יום שני וחמישי בפירוק המערך אם לא תיבלם "הריאקציה הדתית השוביניסטית", רחמנא ליצלן.

ג. חילופי תפקידים: השמאל של אתמול וגוש אמונים של היום
 כאמור, הלחץ לא היה לחצה של קבוצה בעלת עמדה מבוססת במדינה במובן הסוציו-פוליטי המקובל של מושג זה. עצם כוחה נבע לא משליטה בעמדות-מפתח פוליטיות או כלכליות, שכן אין לגוש אמונים "גב" סיעתי בכנסת ובוועדותיה וכוחה הכלכלי אפסי. התנועה מתקיימת בעיקר מתרומות אוהדים ומסירותם והתמסרותם של ציבור חבריה. כל כוחה באידיאליזם של חבריה ובאיכותם הסגולית. התכונות הקלאסיות של האידיאליסט, הקרבה עצמית — הקרבת נוחיותו האישית והקרבת מעמדו — הן אשר היקנו לגוף זה את מעמדו המיוחד בציבוריות הישראלית של שנות השבעים. דווקא מיבצעי ההתיישבות ההפגנתיים, הימצאותם של נשים וילדים במיבצעים אלה ותמונות של גרירת צעירים בעלי עמדות מכובדות בתחומי החינוך הגבוה, המחקר והמשק — הם אשר היקנו לגוש אמונים את כבודו בקרב הציבור הישראלי. בסופו של דבר הזדהה "עמך" עם שיר ההלל של א' קישון לדור הכיפות הסרוגות מאשר עם תאניותיהם של השרים עופר ושם-טוב על כך שגוש אמונים "שם ללעג ולקלס את החלטות הממשלה". אילו באמת היתה תדמיתם בעיני הציבור כ"מיעוט שולי", לפי טענותיהם של השמאלנים, היה הדבר משתקף באופי והיקף פעילותם. פעילות זו הלכה וגברה מאז 1973 ונהייתה נועזת יותר ויותר בעיקר בשל האהדה והתמיכה מצד הציבור הישראלי שרובו ראה בהם את החלוצים של שנות השבעים. אסיפות גוש אמונים משכו קהל רב וער של צעירים נלהבים ואף משולהבים הרבה יותר מאשר "אסיפות שכנגד" של אנשי השמאל החדש שבלטו בהם חברי משקים ועובדי מפעלים בקיבוצי השומר-הצעיר נוסח המצעדים של הזדהות במוסקבה ובפקינג כשהרחובות מלאים משאיות עמוסות פועלים שהובאו "להביע את מחאתם ואת שאט-נפשם נגד כוחות האימפריאליזם".

ייתכן, שתדמית זו והילה זו של גוש אמונים כקבוצה של צעירים אידיאליסטיים עומדות מאחורי השנאה הפאתאלוגית של השמאל החדש כלפי גוש אמונים. עיון בקונטרסים ובעלונים שבהם משתקפת הריטוריקה השמאלנית הראדיקאלית יבחין בשבח-העצמי ובתדמית העצמית של אידיאליסטים המסורים בלב ובנפש והמוכנים להקריב את עצמם על מזבח המאבק נגד כוחות הזדון והעושק של מימסד הבנקאים, סוכני הפנטגון וה"סי.איי.איי." אלא מה? "עמך" העניק אטריבוטים אלה של מאבק, של הקרבה עצמית למען אידיאל, הקרבה לשם שמים דווקא לצעירי ולצעירות גוש אמונים. הסימפטיה של "המוני העמלים" בארץ נתונה דווקא לכוחות הריאקציה של גוש אמונים.

כמו כן יקשה ליישם את הריטוריקה השמאלנית לגוש אמונים. אין בהם עשירים — לא פלוטוקראטיה ישראלית של בנקאים, תעשיינים, יבואנים ויצואנים וכו' ואף לא עורכי-דין מליונרים, ספקי משרד-הבטחון וכדומה. מבחינה סוציאלית אקונומית שייכים חברי "הגוש" לרובד של "האינטליגנציה העובדת", שכבה חברתית שאנשי השמאל בארץ היו גאים בעבר וגאים בהווה להשתייך אליה ולהיות מזוהים בתור שכאלה. אדרבא, בקיבוצי השומר-הצעיר, אחד ממוקדי ההתנגדות לגוש אמונים, ההכנסה לפי גולגולת גבוהה עשרת מונים מאשר משכורתם של אנשי "הגוש" שרובם ככולם שכירים. יש יותר בורגנים בבית-אלפא ובמשמר-העמק מאשר בקדום ובקרית-ארבע. אף דגל האקטיביזם של כוחות

השמאל ושעליו גאווותם „נחטף“ ממש לנגד עיניהם של תעשייני גן-שמאל ומעברות. המפגינים והמפגינות הנגררים ע"י המימסד לעיני מצלמות הטלביזיה אינם בני גבעת-חביבה או עין-השופט, אלא כדי להוסיף לעג על קלס, בני סמל הקנאה המקנה — בני הכיפות הסרוגות. לגבי אינדוקטוריונים שמאלניים שכאמור חוזרים על סיסמותיהם והצהרותיהם השכם והערב כמוסלמים אדוקים אין לך תיסכול קשה מזה. תיסכולו של מטיף, שפשוט קשה לו למצוא חומר השמצה בר-הוכחה שיעשה רושם. תיסכול זה יוצר שנאה ודאיבא דכל הפסיכולוגים זוהי שנאת המתוסכל ששנאתו קשה כשואל.

ד. התרמית המסולפת של היהודי הדתי ומקור השנאה לגוש אמונים גורם נוסף המאיץ והמחריף תחושת תיסכול זו היא זהותו של גוש אמונים כגוף דתי. אילו היתה תווית האידיאליזם הפוליטי, שאנשי השמאל בארץ ובמיוחד שמאלני הקיבוצים נוהגים להעניק לעצמם, דבוקה על גבה של קבוצה אחרת, כגון תנועת המושבים, אפשר היה איכשהו להתנחם ולהפטיר בגו, מילא. אך עצם העובדה שבכבוד ויקר זה זכו דווקא בני הכיפות הסרוגות וכשלך מתווספים שבחי „ישיבות ההסדר“ הרי ש„זה כבר יותר מדי“. המכיר את תדמיתו של היהודי הדתי בעיני השמאל ובעיני בני קיבוצי השומר-הצעיר יודע את האטריוטיים המיוחסים לו. אותו בן-קיבוץ חובב הטבע והטרקטורים כשהוא מעומת עם דתיים (ובכינוי לעג: „דוסיים“), הרי זה בבחינת מיפגשו של שור עם דגל אדום. „דתיים“ הם קנאים, פראים חסרי תרבות, צרי-אופק, מברייחי שונונים בקופסות בשר כשר, אווזים במינהגים מיושנים, משתמטים משירות בצבא וכו'. בקיצור, אינם עונים על כישורים הנדרשים מאנשי „קידמה“. כל עוד הם מתרכזים בירושלים ובבני-ברק ובשמחות „החאלאקות“ במירון בל"ג בעומר אפשר לסבלם. דינם כדין חיות נדירות בשמורות טבע. אך ברגע שיצורי שמורות הטבע מגסים להתנחל ולהתמקם במרכזי תרבות עירוניים הרי שמצווה להדפם למקומם הראוי להם. כל עוד עוסקים ה„דתיים“ בפוליטיקה של חדרי-חדרים מאחורי הקלעים וסוחטים הנחות פעוטות כשכר הצבעתם עם השלטון בתחומי בטחון ומדיניות-חוץ, והמדיניות הכלכלית, אפשר לשאתם. האתן אינו גבוה וההנאה הפוליטית — מירבית. אך כשבאים ה„דתיים“ להתערב בעניינים של ממש, בבטחון ובמדיניות החוץ — שאני. אין זה מרחב-המחייה הראוי וחוקי „הנומרוס קלאוזוס“ חלים עליהם. זה מסביר את תופעת „היודנריין“ לגבי „דתיים“ במספר משרדים ממשלתיים. במידה רבה, אמנם, זוהי אשמתם של מפלגות המפד"ל ו„האגודה“, שהסכימו ביודעין לתופעה זו, ועל-כן כשבאים צעירי גוש אמונים להביע דעה — ודעה אקטיבית, תקיפה ופעילה בענייני חוץ ובטחון, כהתנגדות למדיניותו של קסינג'ר, הרי שפעילות זו נתפסת בעיני השמאל „כחוצפה בל תשוער“.

כלל, קשה להם למנהיגי מפלגות המערך לעכל את המציאות החדשה שעם חבר'ה כזבולון המר, מאוהדי גוש אמונים, קשה „להסדר“. זכורה עדיין אימרתו המפורסמת של פנחס ספיר שבזמן „הפרשה“ אמר למנהיגי המפד"ל שהוא מבין שכעת, עם עלייתם של הצעירים, קשה לעשות „הסכמים“ כ„בימים הטובים ההם“. הצעירים פשוט חבר'ה לא סימפטיים, חסרי נסיון וידע ב„הסכמים“ שכאלה.

כבר עמדו על כך, שחורה להם לחוגי השמאל בארץ שהדמות הייצוגית הדתית, הוא הצעיר עם „הכיפה הסרוגה“, ולא היהודי „הגלותי“, יהודי „שחור“, על מגבעתו השחורה והקפוטתה השחורה — עליו אפשר להדביק את כל התוויות השליליות; והנה מופיעה בטלביזיה דמותו של צבר המדבר בלשון צברית משובחת מו של מאיר יערי, לבוש חולצה פתוחה ונראה ונשמע פרולטרי אמיתי יותר מאשר שמאלנים ו„יונים פרולטריים“ רבים —גתברגנו“ כהלכה ובאורח חייהם האישי הם רודפי מותרות — נוסח ישראל — לא פחות מבני המליונרים או מהטכנוקראטים הצעירים של המנגנון הממשלתי. קשה ליישם את „הנוסח“ האנטי-דתי של קנאות, השתמטות מהצבא, „פאראזיטיות כלכלית“ וכו' כלפי דור זה של חובשי כיפות, וכאמור תיסכול זה „לא הולך ברגל“, אם להשתמש בעגה צברית. העוקב אחר לשון-הזהב של שמאלני הארץ ביחס למתיישבי גוש אמונים מבחין בכינוי החוזר ונשנה על עצמו, היינו, הכינוי „קנאים דתיים“, מותר למשל להיות תקיף וקנאי בנמל אשדוד, בביח"ר „אלקו“, באנגולה, בוייטנאם, אך קנאות

בנוגע לשילה, לחברון ושאר מקומות היסטוריים הינה בגדר "פאגאניות", עבודת-אלילים. אותם אתאיסטים המוכנים להציל למשל מקדשים מטים ליפול במצרים או באיי יאווה, באינדונסיה, רואים ברגש של קדושה כלפי מקומות קדושים בארץ מצד יהודים כ"פטישיזם". "סג'רה", "שייך אברק", "מסחה", "חוליקאת", "גבעת 69" הם מקומות "לגיטימיים" של מיתוזיה נוסטאלגית של העבר הקרוב; מערת המכפלה, קבר יוסף בשכם בני "הזמן העמוק" או "תחתית הזמן", אם להשתמש בלשונו של אצ"ג, הם פרי עבודת-אלילים. ושיא האירוניה — כשרואים מרכסיסטים בתפקיד של תיאולוגים חובבים המנסים לשכנע את הציבור בארץ ש"היהדות לא סגדה אף פעם לקברים ומקומות קדושים". אין זה כביכול מידה יהודית כלל, לא עליכם ולא עלינו יהודים מודרנים.

אלא שבענין זה השמאלנות לשיטתה הולכת. כידוע לכל בר-בירב אמון השמאל על משנת מרכס, היינו שהכל בבחינת בנין-על ל"בסיס" הכלכלי. כל מה שאתה מוצא בעולמו של הקב"ה, אליבא הדיאלקטיקה המרכסיסטית, כל קלחת הורה של המציאות מקורו בניגודי האינטרסים הכלכליים. כל דעה אחרת נפסלת, במקרה הגרוע, כאפיקורסות, ובמקרה הטוב "פשוט" כחוסר הבנה של המציאות ההיסטורית, הממשית. הוא הדין במרד ספארטאקוס והוא-הדין בשבתאות — שניהם בדיבור אחד נאמרו וממקור אחד יצאו. סיבות דומיננטיות אחרות, בלתי-כלכליות, כפי שמעיר ג. שלום במבוא לספרו המונומטלי "שבתאי צבי", אינן תופסות. קשה לה שבעתיים למנטליות השמאלנית שעברה שטיפוח-מוח ו"חיוק אידיאולוגי" בסמינריונים למיניהם להבין קנאות זו של אנשי גוש אמונים. מלחמה על חורבה עתיקה, על שיקום בית-כנסת ישן והרוס הוא מחוץ למערכת מושגיהם. הדבר נתפס בעיניהם כמשהו מוזר, כפרי הזייה פולחנית, פרי טראנס-דתי מעוות וכיוצא בכך. שהיה בכל מערכת המושגים המרכסיסטית אין קנאות-דתית אלא צעף כיסוי והשתקפות לתופעות-יסוד שרק תלמיד-חכם האמון על רזי בנין-העל יודע

מה מסתתר מאחוריה, היינו את המאבק המעמדי האמיתי המניע קנאות זו. קשה היה כמובן לחשוף את "הפרצוף האמיתי" (מטבע לשון מרכסיסטית שכיחה) של מתנחלי גוש אמונים ולגלותו עירום ועריה קבל כוחות התבונה והקימה בארץ. מה מאבק מעמדי עומד מאחורי קנאות זו? וכי באמת שואפים אנשי קרית-ארבע להשתלט על אמצעי הייצור החברוניים? וכי הכוח המניע את הרב לווינגר ותומכיו הוא הרצון להשתלט על ה"סוק" החברוני, הרצון להתעשר מספקולציות בנכסי דלא-ניידא של חברון רבתי (כולל חלחול)? — האשמה שמאלנית סטנדרטית נגד ה"גראנד בורג'ואזי", וכי יאמין מישהו להאשמה שמאחורי הרב לווינגר עומד ה"סי.איי.איי." ושמאחוריו מסתתרים הרשעים האמיתיים — הרוקפלירים והמורגנים? ה"סי.איי.איי.", השעיר לעזאזל הנצחי של השמאל החדש, אינו יכול להיות מעורב ב"עירוב תבשילין" הקלאסי של השמאל נגד "כוחות האימפריאליזם ומלקי הפינכה שלהם". אדרבא, ה"סי.איי.איי." עצמו מעוניין כעת בהחלשת כוחו של גוש אמונים כמיחווה לשליטי הנפט הסעודי. כל הענין קיבל צורה של פרשה סתומה לאינטרפרטציה הדיאלקטית. "סתם" קנאות לאומית אינה אלא "פאנאטיזם שוביניסטי" לפי פסק-דינו של הקוסמופולטן מאיר פעיל. "סתם" דתיות לשמה, סתם "כוסף רליגיוזי", כהגדרת אתאיסט ישר וכן כיוסף ח. ברנר, מכרזים עליהם כעל "עבודת אלילים".

זורת זו, אטימות זו, חוסר היכולת המינימאלית להבין את המנטליות והמחשבה של גוש אמונים עומדים מאחורי השנאה הטוטאלית האי-רציונלית, הפאתאלוגית, לקבוצה זו. ושוב, אין צורך בניתוחים פסיכולוגיים נוסח בטלהיים להבין את תהומות התיסכול של השמאל הישראלי כשמדובר בתופעה ששמה גוש-אמונים. התיסכול הוליד, אליבא דפסיכולוגים, שונאי ישראל מובהקים שהביאו עלינו את השואה הנוראה ביותר בתולדותינו. "היפשפש במעשיו" השמאל שלנו טרם תולד שנאתו האפילה את "הפתרון הסופי" של גירוש חברי גוש אמונים מהארץ, כפי שהציע אחד הסופרים, ממכובדי המימסד השמאלני? — צו החיים והגיון היותנו בארץ מחייבים "שינוי ערכין" ביחס של הממשלה וחניכי "עולם המחור" לחלוצי היום — חברי גוש אמונים.

